

POSTANOWIENIE

Dnia 30 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Księżak

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi B. [...] "K." spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygn. V AGa [...], z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w [...], po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 sierpnia 2022 r.

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Skarżąca – B. [...] "K." spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Zabrze – pismem datowanym na 27 kwietnia 2022 r. wniosła skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu sądowym, toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w [...] pod sygn. akt V AGa [...], żądając:

1. stwierdzenia przewlekłości w postępowaniu sądowym, toczącym się przed Sądem Apelacyjnym w [...] Wydział V Cywilny pod sygn. akt V AGa [...];

2. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego odpowiedniej sumy pieniężnej w wysokości 20 000,00 zł;

3. zasądzenia od Skarbu Państwa na rzecz skarżącego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pisma procesowego skarżąca wskazała, że Sąd Apelacyjny w [...] pomimo otrzymania odpowiedzi na apelację 7 czerwca 2021 r. nie wyznaczył terminu rozprawy ani nie skorzystał z możliwości rozpoznania sprawy na posiedzeniu niejawnym. W jej ocenie, ponad roczna bezczynność Sądu Apelacyjnego w [...] doprowadziła do przewlekłości postępowania. Skarżąca podniosła, że Sądowi Apelacyjnemu w [...] znane były stanowiska oraz argumentacja stron procesu, co skutkowało tym, że nie było przeszkód do rozpoznania sprawy na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną od wyroku Sądu Okręgowego w G. z 23 lutego 2021 r., X GO [...].

Reprezentant Skarbu Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie. W uzasadnieniu wskazał, że akta sprawy z apelacją pozwanej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w [...] 13 maja 2021 r., i następnie zostały podjęte czynności związane z nadaniem biegu apelacji. 8 czerwca 2021 r. wpłynęła odpowiedź na apelację. Akta zostały odłożone jako oczekujące na wyznaczenie rozprawy według kolejności wpływu. Nadto wskazano, iż po zmianie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego w sposób istotny zwiększył się wpływ spraw w roku 2020. W pierwszej połowie 2022 r. odnotowano 36% wzrost wpływu spraw. Nadto podniesiono, że „sędziowie nie są w stanie doprowadzić do likwidacji zaległości mając na uwadze także to, że bieżący wpływ jest trudny do przewidzenia, a w sposób istotny zwiększył się po przerwie w prowadzeniu rozpraw w związku ze stanem epidemii. W 2020 r. znacznie zmniejszyła się ilość sędziów orzekających w wydziale, co spowodowało rozdzielenie spraw tych sędziów na pozostałych”. Prezes Sądu Apelacyjnego w [...] konkludując wskazał, powołując się na orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, że postępowanie – z punktu widzenia jego przewlekłości – powinno być oceniane jako całość, to znaczy jako postępowanie przed sądem pierwszej i drugiej instancji, nie zaś wyłącznie jego aktualna faza. Uczestnik, w związku z tym wskazał,

że postępowanie sądowe w sprawie toczy się poniżej dwóch lat, co nie spełnia wymogów przewlekłości postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy, po dokonanej analizie akt sprawy toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w [...] pod sygn. akt V AGa [...], doszedł do przekonania, że brak jest podstaw do stwierdzenia w tej sprawie przewlekłości postępowania. Skutkowało to, w myśl art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuraturę i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75 ze zm., dalej także: „u.s.p.”) koniecznością oddalenia skargi wywiedzionej przez B. [...] „K.” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że art. 2 ust. 1 u.s.p. stanowi, iż strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Wprawdzie przepisy u.s.p. nie definiują jaki okres oczekiwania na rozpoznanie sprawy należy uznać za przewlekłość to w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego zasadnie zauważa się, iż znamiona przewlekłości postępowania przypisuje się z reguły dopiero kilkunastomiesięcznej lub dłuższej bezczynności sądu drugiej instancji w wyznaczeniu terminu rozprawy odwoławczej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 maja 2022 r., I NSP 149/22 i powoływane tam orzecznictwo). Podkreślić jednocześnie należy, że art. 2 ust. 2 u.s.p. wprost stanowi, iż dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, znaczenie ma łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga

została wniesiona. Zatem choć czas trwania postępowania stanowi niezwykle istotny element oceny czy *ad casum* naruszono prawo strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki to nie stanowi jedynej przesłanki weryfikacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego: z 11 maja 2022 r., I NSP 106/22; z 25 sierpnia 2021 r., I NSP 105/21). Konieczne jest bowiem odniesienie się do realiów konkretnej sprawy i dokonanie oceny przez pryzmat kryteriów określonych w art. 2 u.s.p. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2019 r., I NSP 48/19).

Przeprowadzona analiza akt sprawy V AGa [...] pozwala na odtworzenie czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w [...] po wpłynięciu akt postępowania wraz z apelacją pozwanej 12 maja 2021 r. (k. 124). 13 maja 2021 r. wydano zarządzenie m.in. o wpisaniu sprawy do repertorium V AGa [...] oraz określono na podstawie § 49 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. 2021, poz. 2046 ze zm.) w zw. z zarządzeniem Przewodniczącego V Wydziału Cywilnego Sądu Apelacyjnego w [...] z 22 października 2020 r., aby sprawę zarejestrować w narzędziu informatycznym SLPS po upływie 8 miesięcy od daty wpływu akt do Wydziału (k. 125). 14 maja 2021 r. wydano zarządzenie o doręczeniu pełnomocnikowi powoda odpisu apelacji (k. 126). Odpowiedź na apelację wpłynęła do sądu 7 czerwca 2021 r. (k. 129). 13 stycznia 2022 r. narzędzie informatyczne SLPS przydzieliło sprawę sędziemu referentowi A. J. (k. 136). Zarządzeniem z 13 czerwca 2022 r. wyznaczono termin posiedzenia niejawnego na 22 września 2022 r. (k. 137).

Skarżąca w toku postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] nie składała wniosku o przyspieszenie wyznaczenia terminu rozprawy z uwagi na wystąpienie szczególnych dla niej okoliczności. Sąd Najwyższy zauważa także, że sprawy o zapłatę – a właśnie to jest przedmiotem ocenianego postępowania – nie należą do kategorii spraw pilnych i, co do zasady, powinny być wyznaczane zgodnie z kolejnością wpływu. Nie można także pominąć faktu, że w okolicznościach niniejszej sprawy, od przydzielenia sprawy sędziemu referentowi do wydania zarządzenia o wyznaczeniu terminu posiedzenia

niejawnego minęło 6 miesięcy. Ponadto, w niniejszej sprawie łączny czas trwania postępowania zainicjowanego przez B. [...] "K." spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. nie przekracza dwóch lat, bowiem pozew o zapłatę w postępowaniu upominawczym datowany na 26 października 2020 r. wpłynął do Sądu Okręgowego w G. 29 października 2020 r. (data prezentaty).

Jedynie na marginesie należy zauważyć, że Sąd Najwyższy zdaje sobie sprawę z problemów kadrowo-organizacyjnych sądów powszechnych. Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał w swoim orzecznictwie, że okolicznością usprawiedliwiającą opóźnienie w rozpoznaniu sprawy nie jest duży wpływ spraw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: 6 lipca 2022 r., I NSP 222/22; 23 marca 2022 r., I NSP 48/22). Podobnie trudności kadrowe nie mogą mieć zasadniczo wpływu na rozpoznawanie spraw w rozsądnym terminie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z: 17 lutego 2012 r., III SPP 2/12; 6 maja 2020 r., I NSP 34/20).

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[as]